

Olsztyn, dnia 29 sierpnia 2019 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

FK-V.431.1.2019

**Szanowny Pan
Grzegorz Zapadka
Burmistrz Wielbarka**

**ul. Grunwaldzka 2
12-160 Wielbark**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wielbarku, ul. Grunwaldzka 2, 12-160 Wielbark.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- Pan Grzegorz Zapadka – Wójt Gminy Wielbark, wybrany na to stanowisko w dniu 16 listopada 2014 r., oraz ponownie wybrany w dniu 21 października 2018 r. Zgodnie z Uchwałą Nr II/6/18 Rady Gminy Wielbark z dnia 30 listopada 2018 r. zmieniającą Statut Gminy Wielbark, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz.U. poz. 1456), Wielbark otrzymał status miasta, w związku z czym Urząd Gminy Wielbark zmienił brzmienie na Urząd Miejski w Wielbarku, a Wójt Gminy Wielbark zmienił brzmienie na Burmistrz Wielbarka.

Kontrola przeprowadzona została w Urzędzie Miejskim w Wielbarku przez pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Agnieszkę Kotlińską, starszego inspektora wojewódzkiego, przewodniczącego zespołu kontrolnego, w okresie od 25 lutego do 30 kwietnia 2019 r., z przerwą w dniach: 1, 7-15, 20-21 i 29 marca 2019 r., 1, 5-9, 11-12, 16, 18-30 kwietnia 2019 r. na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli o numerach: FK-IV.0030.131.2019 z dnia 20 lutego 2019 r. oraz FK-IV.0030.330.2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r.

Pomocniczo czynności kontrolne przeprowadzono również w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie. Czynności przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie:

- Ewa Kolanowska, główny specjalista, w dniach 25-28 lutego 2019 r., 4-6, 11, 13-15, 18, 22 i 25 marca 2019 r. oraz 15 i 17 kwietnia 2019 r., na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli o numerach: FK-IV.0030.119.2019 z dnia 21 lutego 2019 r. i FK-IV.0030.200.2019 z dnia 12 marca 2019 r.,

➤ Elżbieta Pirowicz, główny specjalista, w dniach 25-28 lutego 2019 r., 4-6, 11, 13-15, 18, 22 i 25 marca 2019 r. oraz 15 i 17 kwietnia 2019 r., na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli o numerach: FK-IV.0030.120.2019 z dnia 21 lutego 2019 r. i FK-IV.0030.201.2019 z dnia 12 marca 2019 r., wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Przeprowadzenie czynności w miejscu realizacji zadania zleconego było niezbędne z uwagi na nieposiadanie przez Gminę kompletnych informacji nt. zakupionych ze środków dotacyjnych elementów wyposażenia ŚDS, ich występowania w placówce oraz wykorzystywania na potrzeby podopiecznych ŚDS, a także informacji nt. kadry ŚDS, mającej zapewnić prawidłowe funkcjonowanie placówki zgodnie z przepisami o pomocy społecznej.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa w rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia, na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie przez Gminę Wielbark, w tym ocena sposobu funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie zgodnie ze standardami usług świadczonych przez Dom.

Okres objęty kontrolą: 2017 i 2018 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 16 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 poz. 2077 ze zm.) oraz art. 22 pkt 9 i art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Kontrola została odnotowana w książkach kontroli jednostek kontrolowanych:

- Urząd Miejski w Wielbarku – pod poz. nr 1 na 2019 r.,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie – pod poz. 3 i 4.

[Akta kontroli: II. 1-19, XI. 1-2]

Na podstawie ustaleń kontroli, prawidłowość wykorzystania środków dotacji celowych przez Gminę Wielbark na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie prowadzonego przez Fundację ITAJ, ocenia się

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ustalenia ogólne

Charakterystyka placówki

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie działa na zlecenie Gminy Wielbark. Jest jednostką organizacyjną prowadzoną przez podmiot niepubliczny – Fundację ITAJ, z siedzibą w Szczepkowie Borowym 48, 13-111 Janowiec Kościelny, wykonującą zadanie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o pomocy społecznej, polegające na świadczeniu usług w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych. Siedziba Środowiskowego Domu Samopomocy znajduje się w Wesołowie nr 25, 12-160 Wielbark.

2. W dniu 4 lutego 2016 r. Gmina Wielbark na podstawie Umowy Nr SP.526.1.2016 powierzyła Fundacji ITAJ realizację zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie na terenie Gminy Wielbark, typu A, B i C umożliwiającego przyjęcie do 49 uczestników”. Umowa zawarta została na okres od 4 lutego 2016 r. do 31 grudnia 2020 r.

W 2018 roku ww. umowa była trzykrotnie aneksowana.

3. W okresie objętym kontrolą Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.), dalej zwany rozporządzeniem w sprawie ŚDS, funkcjonował w oparciu o:

- Statut Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie,
- Regulamin organizacyjny - uzgodniony z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim 5 kwietnia 2016 r. i zatwierdzony przez Wójta Gminy Wielbark w dniu 11 kwietnia 2016 r.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym jednostki, obowiązującym w okresie objętym kontrolą, ŚDS przeznaczony był dla 49 osób, w tym:

- przewlekle psychicznie chorych – typ Domu A,
- niepełnosprawnych intelektualnie – typ Domu B,
- wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych – typ Domu C.

4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie zlokalizowany jest w budynku 2-kondygnacyjnym po byłej szkole. Całkowita powierzchnia budynku wynosi 1.593 m², powierzchnia użytkowa 652 m². Powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi 13,3 m². Główne wejście do budynku posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych. W obiekcie nie ma windy, barierę architektoniczną, jaką stanowią schody, niweluje posiadany schodołaz, który w toku kontroli został okazany kontrolującym. Posesja, na której znajdują się budynki ŚDS jest ogrodzona, zagospodarowana, z miejscem do spacerów oraz do terapii ruchem. Na terenie posesji zainstalowana jest zewnętrzna siłownia. Ponadto, na posesji jest garaż, w którym przechowywane są narzędzia ogrodnicze i grille.

5. W trakcie kontroli stwierdzono, że w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie, zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie ŚDS, znajdują się:

- pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nim zajęć,
- odpowiednia liczba toalet i łazienka, tj. co najmniej 2 toalety, osobno dla kobiet i mężczyzn oraz toaleta dla personelu,
- sprzęt odpowiedni do realizacji zadań wspierająco - aktywizujących.

6. W toku czynności kontrolnych, ustalono że w 2016 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy zainstalowany został system monitoringu, który obejmuje m.in. korytarze, sale terapeutyczne, klatki schodowe i teren na zewnątrz budynku.

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora ŚDS w Wesołowie cyt.: „Z monitoringu wyłączone są w szczególności pomieszczenia sanitarne i szatnia, pokój wyciszeń oraz sala do kinezyterapii – miejsce do wykonywania masażu oraz pracownia fizykoterapii. Na zewnątrz monitoringiem objęty jest teren przyległy do budynku. Wewnątrz monitoringiem objęte są ciągi komunikacyjne, sala komputerowo-edukacyjna, sala sportowa – miejsce spotkań z rodziną, pracownia muzyczna, sala główna – jadalnia, pracownia kulinarna.”

Zdaniem kontrolujących, wystarczające byłoby zamontowanie monitoringu zewnętrznego oraz monitoringu wewnętrznego obejmującego ciągi komunikacyjne. Monitoring nie powinien być instalowany w salach terapeutycznych, ponieważ opiekę i bezpieczeństwo uczestnikom zajęć zapewnia kadra merytoryczna SDS, która posiada uprawnienia i narzędzia, by w przypadku wystąpienia zdarzeń niepożądanych, odpowiednio zareagować.

Należy zwrócić uwagę, że od 25 maja 2018 r. stosowanie monitoringu wizyjnego podlega przepisom ogólnego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE, L rok 2016, nr 119, poz. 1) oraz uregulowaniom krajowym, które odnoszą się m.in. do: pracodawców, placówek oświatowych oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 5 ust.1 lit. b ww. rozporządzenia: „dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”).” Musi więc brać pod uwagę potrzebę ochrony prawa do prywatności i ochrony danych osobowych i ich ograniczanie tylko w niezbędnym zakresie. Oznacza to, że monitoring może być wprowadzany wtedy, kiedy inne, mniej inwazyjne metody zapewniania bezpieczeństwa są niewystarczające.

Zasady ograniczenia celu i minimalizacji wymagają ograniczenia obszaru monitorowania do niezbędnego zasięgu. Należy mieć na uwadze, że interesy administratora nie mogą w każdej sytuacji w sposób nadmierny ograniczać prawa do prywatności i ochrony danych oraz uzasadnionego oczekiwania osób obserwowanych co do zapewnienia intymności.

[Akta kontroli: IV. 1-173, XI.7-10]

Ustalenia szczegółowe

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdawczości budżetowej.

Rok 2017

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 5/2017 z dnia 1 lutego 2017 r. ustalił dla Gminy Wielbark plan dotacji z budżetu państwa na 2017 rok, na realizację zadań zleconych bieżących w rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia, w wysokości **745 584,00 zł**. Ww. plan został zmieniony 3 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 5 833,00 zł. (w tym: zwiększenia – 4 565,00 zł, oraz zmniejszenia – 1 268,00 zł).
2. Wielkość planu dotacji z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła **748 881,00 zł**.
3. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2017 r. dotacje w łącznej wysokości **748 881,00 zł**, którą wykorzystała w kwocie **748 880,80 zł**, tj. w 99,99%.
4. Kwota dotacji niewykorzystanych w wysokości **0,20 zł**, została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu

27 grudnia 2017 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Rok 2018

5. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 14/2018 z dnia 16 lutego 2018 r. ustalił dla Gminy Wielbark plan dotacji z budżetu państwa na 2018 rok, na realizację zadań zleconych bieżących w rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia, w wysokości **857 414,00 zł**.
Ww. plan został zmieniony 3 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 34 173,50 zł. (w tym: zwiększenia – 28 350,50 zł oraz zmniejszenia – 5 823,00 zł).
6. Wielkość planu dotacji z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła **879 941,50 zł**.
7. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2018 r. dotacje w łącznej wysokości **879 941,50 zł**, którą wykorzystwała w 100%.
8. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji w latach 2017 i 2018 przyznanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj.:
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej, tj.: w § 2010,
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.
9. W okresie 2017-2018 środki dotacji budżetu państwa otrzymywane z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przez Gminę Wielbark, na realizację zadania w rozdziale 85203, przekazywane były do Środowiskowego Domu Samopomocy na bieżąco i wysokościach, w których Gmina je otrzymała, tj.:
 - w 2017 r.:
 - Gmina otrzymała środki finansowe w 14 transzach, w okresie: 2 stycznia – 8 grudnia 2017 r.,
 - Gmina przekazała do Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie środki finansowe w 14 transzach, w okresie: 3 stycznia – 11 grudnia 2017 r.,
 - w 2018 r.:
 - Gmina otrzymała środki finansowe w 16 transzach, w okresie: 9 stycznia – 10 grudnia 2018 r.,
 - Gmina przekazała do Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie środki finansowe w 13 transzach, w okresie: 10 stycznia – 12 grudnia 2018 r.

[Akta kontroli: III. 1-63, XI. 2-6]

Sprawozdawczość budżetowa

Rok 2017 i 2018

10. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych składanych przez Gminę do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w latach: 2017 i 2018 sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostkę podległą (Urząd Gminy), tj.:

- dane wykazane w sprawozdaniach zbiorczych Rb-50 o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2017 i 2018 roku porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez Urząd Gminy (rozdział: 85203),
 - dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Rb-50 o dotacjach od początku roku do końca IV kwartału 2017 i 2018 roku porównano z ewidencją księgową Gminy.
11. W wyniku kontroli stwierdzono, że:
- dane wykazane w zbiorczych sprawozdaniach Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach sporządzonych przez Gminę,
 - dane wykazane w jednostkowych sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy,
 - ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe oraz zawierały podpisy Wójta/Burmistrza i Skarbnika Wielbarka.
12. W toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, tj.:
- zbiorczych sprawozdań Rb-50 o wydatkach za IV kwartał 2017 i 2018 roku,
 - jednostkowych sprawozdań Rb-50 o dotacjach za IV kwartał 2017 i 2018 roku,
- i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 699 ze zm.) – obowiązującym w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: III. 64-97, XI. 6-7]

II. W zakresie planowania i gospodarowania (zarządzania) środkami publicznymi.

1. Programy działalności ŚDS typ A, B i C zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim w dniu 5 kwietnia 2016 r. i zatwierdzone w dniu 11 kwietnia 2016 r. przez Wójta Gminy Wielbark.
2. Plany pracy opracowane przez Dyrektora ŚDS na lata 2017 i 2018 zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim, a następnie zatwierdzone przez Wójta Gminy Wielbark, co było zgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ŚDS.
3. Sprawozdania sporządzone przez Dyrektora ŚDS z działalności ŚDS za lata 2017 i 2018 zostały przedłożone Gminie i przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, co było zgodne z § 25 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ŚDS.
4. W sprawozdaniach opisano poszczególne dziedziny działalności składające się na funkcjonowanie jednostki. Przedstawiono m.in.: informację finansową o poniesionych wydatkach oraz wymieniono wykonane zadania, jakie zostały sfinansowane z przyznanych środków w ramach dotacji, co było zgodne z § 25 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SDS.
5. Zasady przyznawania dotacji dla ŚDS w latach 2017-2018:
 - w 2017 r. należna dotacja na jedno miejsce w ŚDS naliczona została maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce, która wynosiła **1 268 zł**. Podstawę do ustalenia kwoty dotacji należącej stanowiła, wykazana

w miesięcznych meldunkach, liczba osób uczestniczących w zajęciach w ŚDS. W przypadku, gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu proporcjonalnie do wykorzystania miejsc. Wysokość dotacji należnej za miesiące listopad - grudzień 2017 r., na miejsca dzienne i całodobowe, ustalona została na podstawie ilości decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy, aktualnych w miesiącu październiku.

Jeżeli z powodu choroby, pobytu w szpitalu, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym lub z innych przyczyn, dany uczestnik nie korzystał z zajęć prowadzonych w ŚDS przez cały miesiąc, dotacja za tą osobę nie była naliczana.

W 2017 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dokonało podziału środków rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej dla gmin i powiatów na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej, tj. na finansowania zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r.

Przyznane z rezerwy celowej środki uwzględniały podwyższenie dotacji o 30%, tj. o **380,40 zł** na jednego uczestnika miesięcznie, w okresie lipiec-grudzień 2017 r. a ich podział dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, został dokonany na podstawie ponownej analizy potrzeb w przedmiotowym zakresie, przeprowadzonej w listopadzie 2017 r.

- W 2018 r. należna dotacja na jedno miejsce w ŚDS naliczona została maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce, która wynosiła: od stycznia do września - **1 458,20 zł**, a od października do grudnia – **1 612,30 zł**. Podstawę do ustalenia kwoty dotacji należnej stanowiła, wykazana w miesięcznych meldunkach, liczba osób uczestniczących w zajęciach w ŚDS. W przypadku, gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu proporcjonalnie do wykorzystania miejsc.

Wysokość dotacji należnej za miesiące styczeń - październik 2018 r., ustalona została na podstawie miesięcznych meldunków z wykorzystania miejsc w środowiskowych domach samopomocy. Natomiast dotacja na listopad-grudzień 2018 r., ustalona została na podstawie ilości decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy, aktualnych na początku listopada 2018 r. (miejsca dzienne i całodobowe).

Jeżeli z powodu choroby, pobytu w szpitalu, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym lub z innych przyczyn, dany uczestnik nie korzystał z zajęć prowadzonych w ŚDS przez cały miesiąc, dotacja za tą osobę nie była naliczana.

W 2018 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dokonało podziału środków rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej dla gmin i powiatów na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej, tj. na finansowania zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 oraz art. 51 c ust.5 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r.

Przyznane z rezerwy celowej środki uwzględniały podwyższenie dotacji o **380,00 zł** na jednego uczestnika miesięcznie.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez MRPiPS, zwiększone dotacje w 2017 i 2018 roku należało przeznaczyć na zabezpieczenie zwiększonych potrzeb opiekuńczych uczestników ze spectrum autyzmu i z niepełnosprawnością sprzężoną, na których przysługuje podwyższona dotacja, zakup dodatkowych usług lub zatrudnienie dodatkowych pracowników albo zakup wyposażenia lub sprzętu niezbędnego do pracy

z takimi uczestnikami. Istniała także możliwość podwyższenia wynagrodzenia już zatrudnionych pracowników, szczególnie tych najbardziej zaangażowanych w pracę z uczestnikami kwalifikującymi się do Programu „Za Życiem”.

6. Ewidencja obecności uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie.

W trakcie kontroli dokonano sprawdzenia poprawności sporządzania ewidencji obecności uczestników ŚDS za IV kwartał 2017 i II kwartał 2018 roku i porównania ich z meldunkami składanymi do Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Ustalono, że uczestnicy potwierdzali swoją obecność własnoręcznym podpisem. Nieobecności uczestników oznaczane były w sposób trwały literą „N”.

[Akta kontroli: IV. 124-172, XI. 9-11]

7. Stwierdzone uchybienia w kontrolowanym obszarze dotyczyły:

- a) rozbieżności między danymi zawartymi w meldunku za czerwiec 2018 r., a ewidencją obecności uczestników za ten sam okres, tj. błędnie podano liczbę osób uczestniczących w zajęciach od 5 do 10 dni (w meldunku – 4, na liście obecności - 3) oraz powyżej 11 dni (w meldunku – 45, na liście obecności - 46).

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora ŚDS w Wesołowie, rozbieżność ta wynikała z cyt.: „błędnego przeliczenia liczby uczestników przez pracownika ŚDS w Wesołowie”.

Powyższe uchybienie skutkowało przekazaniem informacji do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie niezgodnych ze stanem faktycznym odnośnie liczby osób uczestniczących w zajęciach. Jednakże przekazane dane nie miały wpływu na wielkość naliczonej dotacji dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie w danym okresie.

[Akta kontroli: IV.174-194, XI. 12]

- b) nieprzewodzenia zajęć (zamknięcia ŚDS) w dniach: 2 maja, 16 czerwca i 14 sierpnia 2017 r. oraz 2 maja i 1 czerwca 2018 r.

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora ŚDS w Wesołowie, zamknięcie ŚDS w ww. dniach odbyło się na wniosek uczestników, którzy poprosili o przełożenie zajęć.

Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ŚDS, Dom działa co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie są prowadzone zajęcia z uczestnikami, a pozostały czas przeznaczają się na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnianie prowadzonej dokumentacji, a także zapewnienie opieki uczestnikom w trakcie dowożenia na zajęcia lub odwożenia po zajęciach, jeżeli dom zapewnia usługi transportowe.

Zamknięcie ŚDS w dniach: 2 maja i 16 czerwca i 14 sierpnia 2017 r. oraz 2 maja i 1 czerwca 2018 r. powodowało korzystanie z zajęć przez uczestników poniżej 5 dni w tygodniu.

[Akta kontroli: IV. 195-207, XI. 12-13]

III. W zakresie realizacji wydatków Środowiskowego Domu Samopomocy (prawidłowość, zasadność, przeznaczenie), w tym środków pochodzących z rezerwy celowej.

1. Zadania w ramach rozdziału 85203 Ośrodki wsparcia realizowane były przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie, na podstawie umowy nr SP.526.1.2016 o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie na terenie Gminy Wielbark, typu A, B i C, umożliwiającego przyjęcie do 49 uczestników” zawartej w dniu 4 lutego 2016 r. między Gminą Wielbark a Fundacją ITAJ. Termin realizacji zadania publicznego zgodnie z § 2 ww. umowy ustalony został od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Rok 2017

2. Planowane środki finansowe z dotacji celowej w 2017 r. w wysokości **748 881,00 zł** wykonane zostały w kwocie **748 880,80 zł**, tj. w **99,99%**.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

- ustawy budżetowej – 744 316,00 zł,
- poz. 25 rezerw celowych budżetu państwa na 2017 r. z przeznaczeniem na finansowanie zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętym uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. z 2016 r., poz. 1250) – 4 565,00 zł.

3. Struktura wydatków jednostki przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące – 744 316,00 zł, w tym:
 - wydatki związane z zatrudnieniem – 440 851,39 zł,
 - wydatki rzeczowe – 303 464,61 zł.
- wydatki w ramach środków otrzymanych z Programu „Za życiem” – 4 564,80 zł, w tym:
 - wydatki na wynagrodzenia – 3 374,05 zł,
 - wydatki na zakup wyposażenia (zakup laptopa) – 1 190,75zł,które zgodne były z postanowieniami zawartymi w Uchwale w sprawie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” oraz niezbędne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu.

[Akta kontroli: V. 1-171, XI. 13-14]

Rok 2018

4. Planowane środki finansowe z dotacji celowej w 2018 r. w wysokości **879 941,50 zł** wykonane zostały w kwocie w 100%.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

- ustawy budżetowej – 874 241,50 zł,
- poz. 33 rezerw celowych budżetu państwa na 2018 r. na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 5, art. 20 ust. 1 pkt 2 oraz art. 51 c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej w związku z Programem kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” – 5 700,00 zł.

5. Struktura wydatków jednostki przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące – 874 241,50 zł, w tym:

- wydatki związane z zatrudnieniem – 473 776,25 zł,
- wydatki rzeczowe – 400 465,25 zł.
- wydatki w ramach środków otrzymanych z Programu „Za życiem” – 5 700,00 zł, w całości przeznaczone na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, najbardziej zaangażowanych w pracę z uczestnikami, objętych Programem „Za życiem”.

[Akta kontroli: V. 526-696, XI.15]

6. Wydatki osobowe

Rok 2017 i 2018

- 6.1. W toku kontroli ustalono, że ŚDS w Wesołowie posiadał opracowane regulaminy wynagradzania pracowników. W okresie objętym kontrolą obowiązywały 3 regulaminy, w tym:
- Regulamin wynagradzania dla pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy działających przy Fundacji ITAJ, opracowany i zatwierdzony 4 stycznia 2016 r.,
 - Regulamin wynagradzania dla pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy działających przy Fundacji ITAJ, opracowany i zatwierdzony 8 listopada 2017 r.,
 - Regulamin wynagradzania dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Sarnowie, opracowany i zatwierdzony 26 kwietnia 2018 r.
- 6.2. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wypłacenia wynagrodzenia osobowego w latach: 2017 i 2018 dla wszystkich pracowników ŚDS w Wesołowie.
- 6.3. Na podstawie dokumentacji finansowej i kadrowej, tj. list płac za lata: 2017 i 2018 oraz umów o pracę pracowników ŚDS ustalono, że zachodziła zgodność kwot wynikających z umów o pracę z powyższymi listami płac oraz z „Wytycznymi Wojewody Warmińsko-Mazurskiego” w zakresie wysokości wynagrodzenia, za wyjątkiem wynagrodzenia Dyrektora ŚDS i psychologa wypłaconymi w 2018 r., opisanymi na str. 14-16 niniejszego projektu.

[Akta kontroli: V.172-235, XI. 14,15-16]

7. Wydatki bezosobowe

Rok 2017 i 2018

7.1. W toku czynności kontrolnych ustalono, że w okresie kontrolowanym Prezes Fundacji ITAJ zawarł 13 umów zlecenia na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem ŚDS w Wesołowie, tj.:

- 4 umowy zlecenie w 2017 r., w tym:
 - umowa zlecenie 1/ŚDS-Wes/2017/K z dnia 2 stycznia 2017 r. na prowadzenie księgowości ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 02.01.2017 r. - 31.03.2017 r., kwota wynagrodzenia - 700,00 zł brutto miesięcznie.
 - umowa zlecenie 2/ŚDS-Wes/2017/K z dnia 2 stycznia 2017 r. na pełnienie funkcji głównej księgowej w ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 02.01.2017 r. - 31.12.2017 r., kwota wynagrodzenia - 500,00 zł brutto miesięcznie.

- umowa zlecenie 3/ŚDS-Wes/2017/K z dnia 1 kwietnia 2017 r. na prowadzenie księgowości ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 01.04.2017 r. - 31.12.2017 r., kwota wynagrodzenia - 700,00 zł brutto miesięcznie.
 - umowa zlecenie 1/ŚDS-Wes/2017 z dnia 2 listopada 2017 r. na koordynowanie oraz sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy pracowników zatrudnionych w ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 02.11.2017 r. - 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia - 500,00 zł brutto miesięcznie. Rozwiązanie umowy z dniem 30 września 2018 r.
- 9 umów zlecenie w 2018 r., w tym:
- umowa zlecenie 1/ŚDS-Wes/2018/K z dnia 2 stycznia 2018 r., na m.in. pełnienie funkcji głównej księgowej w ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 02.01.2018 r. – 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia - 500,00 zł brutto miesięcznie. Rozwiązanie umowy z dniem 25 kwietnia 2018 r.
 - umowa zlecenie 2/ŚDS-Wes/2018/K z dnia 2 stycznia 2018 r. na prowadzenie księgowości ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 02.01.2018 r. – 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia - 700,00 zł brutto miesięcznie. Rozwiązanie umowy z dniem 6 czerwca 2018 r.
 - umowa zlecenie 1/ŚDS-Wes/2018/K z dnia 26 kwietnia 2018 r., na m.in. pełnienie funkcji głównej księgowej w ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 01.05.2018 r. – 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia – 2 300,00 zł brutto miesięcznie.
 - umowa zlecenie 3/18/Zlec z dnia 1 czerwca 2018 r. na sprzątnięcie pomieszczeń w budynku ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 01.06.2018 r. – 30.06.2018 r., kwota wynagrodzenia – 2 320,00 zł brutto.
 - umowa zlecenie 4/18/Zlec z dnia 1 czerwca 2018 r. na sprzątnięcie pomieszczeń w budynku ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 01.06.2018 r. – 30.06.2018 r., kwota wynagrodzenia – 2 320,00 zł brutto.
 - umowa zlecenie 2/ŚDS-Wes/2018/K z dnia 7 czerwca 2018 r. na pełnienie funkcji pracownika administracyjnego w ŚDS w Wesołowie.
Umowa zawarta została na okres: 07.06.2018 r. – 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia - 700,00 zł brutto miesięcznie.
 - umowa zlecenie z dnia 12 lipca 2018 r. na pełnienie funkcji opiekuna.
Umowa zawarta została na okres: 12.07.2018 r. – 20.07.2018 r., kwota wynagrodzenia – 109,60 zł brutto za dzień.
 - umowa zlecenie z dnia 6 września 2018 r. na sprzątnięcie posesji i usługę transportową.
Umowa zawarta została na okres: 06.09.2018 r. – 07.09.2018 r., kwota wynagrodzenia – 801,21 zł brutto.
 - umowa zlecenie 01/10/2018/S-W z dnia 1 października 2018 r. na pełnienie funkcji inspektora danych osobowych w ŚDS i koordynowanie oraz sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy pracowników zatrudnionych w ŚDS.
Umowa zawarta została na okres: 01.10.2018 r. – 31.12.2020 r., kwota wynagrodzenia – 850,00 zł brutto miesięcznie.

6.2. Na podstawie analizy wyciągów bankowych ustalono, że wysokość wynagrodzeń wypłaconych w okresie kontrolowanym z tytułu ww. umów zlecenia była zgodna z kwotami wskazanymi w tych umowach.

8. Wydatki rzeczowe

Rok 2017

8.1. Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki rzeczowe poniesione w 2017 r., których łączna wysokość wynosiła **304 655,36 zł** (z wyłączeniem wydatków poniesionych w ramach Programu „Za życiem” opisanych w pkt. 8.4.).

W toku analizy sprawozdań ustalono, że środki z dotacji zostały wydatkowane m.in. na:

- wydatki na transport podopiecznych – 121 528,36 zł,
- pozostałe wydatki – 67 125,02 zł.
- zakup żywności – 40 466,92 zł,
- opłaty, podatki, energia elektryczna – 37 634,17 zł,
- wyposażenie – 20 906,90 zł,
- remonty – 16 923,99 zł,
- leki i środki pomocnicze – 70,00 zł.

Rok 2018

8.2. Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki rzeczowe poniesione w 2018 r., których łączna wysokość wynosiła **400 465,25 zł**.

W toku analizy sprawozdań ustalono, że środki z dotacji zostały wydatkowane m.in. na:

- wydatki na transport podopiecznych – 157 437,50 zł,
- opłaty, podatki, energia elektryczna, usługi telekomunikacyjne, gaz, opał – 58 067,44 zł,
- pozostałe wydatki – 57 565,79 zł.
- zakup żywności – 53 828,09 zł,
- remonty – 29 676,37 zł,
- wyposażenie – 24 989,06 zł,
- materiały i artykuły do terapii – 18 901,00 zł.

8.3. Ustalenia:

a) w zakresie transportu

- w okresie objętym kontrolą ŚDS zapewniał podopiecznym usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania oraz na odwożeniu po zajęciach.
- ŚDS nie posiadał własnego taboru samochodowego i korzystał z pojazdów wynajmowanych od Fundacji ITAJ.
- wynajmowane były następujące pojazdy, tj.:
 - Volkswagen Transporter o nr rejestracyjnym NNI 14670,
 - Volkswagen Transporter o nr rejestracyjnym NNI 14781,
 - Fiat Ducato o nr rejestracyjnym NNI 14056.
- w ŚDS obowiązywał Regulamin w sprawie zasad korzystania z samochodów służbowych z dnia 23 lutego 2018 r.

Na podstawie analizy ww. Regulaminu ustalono, że zawierał między innymi wykaz pojazdów służbowych (stanowiący załącznik nr 1 do Regulaminu) oraz wykaz osób uprawnionych do korzystania z nich (stanowiący załącznik nr 2 do Regulaminu). Ponadto, Regulamin wskazywał, że samochody służbowe mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością ŚDS. Ww. dokument regulował także koszty związane z eksploatacją samochodów służbowych. Zgodnie z § 3.1 Regulaminu koszty napraw bieżących i przeglądów samochodów ponosi Fundacja ITAJ, natomiast w myśl § 3.2 koszty zakupu paliwa oraz płynów eksploatacyjnych pokrywa ŚDS. Regulamin obligował także użytkownika samochodu do dokonywania wpisów w karcie przebiegu pojazdu dotyczących każdego przypadku wykorzystania pojazdu.

- W toku kontroli sprawdzono prawidłowość prowadzenia kart eksploatacyjnych pojazdów. Ustalono, że w 2017 roku, tj. przed wprowadzeniem „Wytycznych” Zarządzeniem nr 365 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2017 r., Dyrektor ŚDS w Wesołowie wprowadził zasady prowadzenia karty ewidencji pojazdu odrębnie dla każdego samochodu. Od dnia 1 lutego 2018 r. w ŚDS w Wesołowie prowadzona jest Księga druków ścisłego zarachowania dla Ewidencji kart przebiegu pojazdu. Stosownie do „Wytycznych Wojewody” ustalono normy zużycia paliwa dla samochodów, które były wynajmowane przez ŚDS.

Kontroli poddano również ewidencje przebiegu pojazdu za okres kwiecień-czerwiec 2017 r. oraz październik-grudzień 2018 r.

b) w zakresie prac remontowych pomieszczeń i budynku ŚDS:

- w 2017-2018 roku wykonano następujące prace remontowe:
 - malowanie klatki schodowej i holu oraz jadalni ŚDS – na kwotę 2 820,00 zł,
 - demontaż uszkodzonych i nieestetycznych elementów, montaż elementów ze stali nierdzewnej – na kwotę 2 282,88 zł,
 - wykonanie robót remontowych zadania w ŚDS- na kwotę 17 958,00 zł,
 - uszczelnienie silikonem okien oddymiających w połaci dachowej i uszczelnienie rynien – na kwotę 1 230,00 zł,
 - wykonanie nowej obróbki blacharskiej okien oddymiających, czyszczenie rynien odprowadzających wodę deszczową z dachu budynku – na kwotę 2 804,00 zł.
- zapłata za wykonane prace remontowe dokonana została na podstawie faktur przekazanych zleceniobiorcy po odebraniu przez niego robót (na podstawie protokołów odbiorów robót),
- na podstawie oględzin pomieszczeń i budynku ŚDS potwierdzono wykonanie ww. prac.

c) w zakresie sprawozdań rzeczowo-finansowych:

- sprawozdania składane były przez Fundację ITAJ do Gminy na koniec każdego kwartału,
- do sprawozdań dołączane były dokumenty księgowe (faktury, rachunki, noty obciążeniowe itp.), na podstawie których dokonywano wydatków oraz kwartalne zestawienia operacji gospodarczych potwierdzające zapłatę (wyciągi bankowe).

9. W ramach środków przyznanych w 2017 i 2018 roku z poz. 25 i poz. 33 rezerw celowych z przeznaczeniem na realizację Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” zakupiony został notebook na potrzeby jednej z uczestniczek z niepełnosprawnością sprzężoną. Zakupiony sprzęt wykorzystywany był przez uczestniczkę podczas treningów spędzania czasu wolnego, w tym rozwijania zainteresowań literaturą, muzyką, umożliwił lekturę książek oraz pisanie wierszy. Pozostałe środki zostały przeznaczone na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, najbardziej zaangażowanych w pracę z uczestnikami, objętych Programem „Za życiem”.

Powyższe wydatki były zgodne z postanowieniami zawartymi w Uchwale Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. z 2016 r., poz. 1250) oraz niezbędne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu.

[Akta kontroli: V.1126-1381, XI. 16-17]

10. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa dotyczyły wydatkowania środków dotacji na:

- a) wypłatę wynagrodzenia dla Dyrektora ŚDS w Wesołowie w łącznej kwocie **21 021,30 zł** brutto, w okresie od czerwca do września 2018 r. (8 450,00 zł (1/3 etatu) x 4 miesiące).

Zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia nr 356 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy, w części IV. Zatrudnienie i wynagradzanie, ust. 4: „Wysokość wynagrodzenia pracowników ŚDS wraz z wszelkimi dodatkami do wynagrodzenia na pełen etat, finansowanego z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, nie może przekraczać dwukrotnej wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, ustalanego w oparciu o informacje GUS.”

Ww. Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r., w części IV. Zatrudnienie i wynagradzanie, ust. 4, które po zmianie stanowi, że: „Z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wynagrodzenia Dyrektora lub kierownika ŚDS oraz osób wymienionych w rozdziale IV ust. 2 wraz z wszelkimi dodatkami do wynagrodzenia, finansowane są do dwukrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, ustalanego w oparciu o aktualne informacje GUS. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, wynagrodzenie przysługuje w stosunku proporcjonalnym do wymiaru czasu pracy.”

Zgodnie z § 3 Zarządzenia nr 356 środowiskowe domy samopomocy zobowiązane zostały do dostosowania swojej działalności do wymogów określonych w „Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego” do 31.01.2018 r. Prezes Fundacji ITAJ w dniu 12.02.2018 r. podpisał Aneks nr 1 do umowy nr SP.526.1.2016 z dnia 04.02.2016 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego, zobowiązując się do przestrzegania zasad określonych w „Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego”.

Na podstawie okazanej w toku kontroli dokumentacji (umowy o pracę, listy płac i tabeli wynagrodzeń sporządzonych przez Głównego księgowego ŚDS) ustalono, że wynagrodzenie brutto Dyrektora jednostki, włącznie z przyznanymi premiami i nagrodami w okresie od czerwca do września 2018 r. przewyższało kwotę wynikającą z ww. „Wytycznych Wojewody” i wynosiło **8 450,00 zł** miesięcznie (na 1/3 etatu).

Wysokość wynagrodzenia Dyrektora, zgodnie z „Wytycznymi Wojewody” powinna kształtować się następująco:

- w czerwcu: 4 696,59 zł (przeciętne miesięczne wynagrodzenie) x 2 = 9 393,18 zł, w tym 1/3 etatu Dyrektora powinna wynosić nie więcej niż **3 131,06 zł**,
- w lipcu: 4 848,16 zł x 2 = 9 696,32 zł, w tym 1/3 etatu Dyrektora powinna wynosić nie więcej niż **3 232,11 zł**,

- w sierpniu: $4\,825,02\text{ zł} \times 2 = 9\,650,04\text{ zł}$, w tym 1/3 etatu Dyrektora powinna wynosić nie więcej niż **3 216,68 zł**,
- we wrześniu: $4\,798,27\text{ zł} \times 2 = 9\,596,54\text{ zł}$, w tym 1/3 etatu Dyrektora powinna wynosić nie więcej niż **3 198,85 zł**.

Mając na uwadze powyższe, wysokość wynagrodzenia brutto nienależnie przyznana Dyrektorowi ŚDS wynosiła:

- w czerwcu: $5\,318,94\text{ zł} (8\,450,00\text{ zł} - 3\,131,06\text{ zł})$,
- w lipcu: $5\,217,89\text{ zł} (8\,450,00\text{ zł} - 3\,232,11\text{ zł})$,
- w sierpniu: $5\,233,32\text{ zł} (8\,450,00\text{ zł} - 3\,216,68\text{ zł})$,
- we wrześniu: $5\,251,15\text{ zł} (8\,450,00\text{ zł} - 3\,198,85\text{ zł})$.

[Akta kontroli: V.1392-1407, VII.1-14, XI. 19-20]

Opisany wyżej stan faktyczny, tj. przyznanie w okresie od czerwca do września 2018 r. wynagrodzenia Dyrektorowi ŚDS w zawyżonej wysokości skutkowało pobraniem dotacji z budżetu państwa w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie **21 021,30 zł**.

- b) wypłatę wynagrodzenia dla psychologa zatrudnionego w ŚDS w łącznej kwocie **159,94 zł** brutto w grudniu 2018 r.

Zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r. zmieniającym Zarządzenie nr 356 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy, w części IV. Zatrudnienie i wynagradzanie, ust. 5 „Z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, wynagrodzenia pracowników ŚDS świadczących usługi, o których mowa w rozporządzeniu oraz pracowników administracyjno-gospodarczych i głównego księgowego, wraz z wszelkimi dodatkami do wynagrodzenia, finansowane są do kwoty nieprzekraczającej wysokości wynagrodzenia kierownika/Dyrektora ŚDS. W przypadku zatrudnienia pracownika w niepełnym wymiarze czasu pracy, wynagrodzenie przysługuje w stosunku proporcjonalnym do wymiaru czasu pracy”.

Na podstawie okazanej dokumentacji (umowy o pracę, listy płac i tabeli wynagrodzeń sporządzonych przez księgową) ustalono, że:

- wynagrodzenie brutto psychologa w grudniu 2018 r. wynosiło **2 287,00 zł** miesięcznie (1/4 etatu), co w przeliczeniu na pełen etat wynosiło 9 148,00 zł.
- wynagrodzenie brutto Dyrektora ŚDS za grudzień 2018 r. wynosiło 8 508,23 zł (pełen etat), co w przeliczeniu na 1/4 etatu wynosiło **2 127,06 zł**.

W świetle powyższego, porównując zarobki psychologa oraz Dyrektora ŚDS i uwzględniając proporcje wymiaru zatrudnienia należy stwierdzić, że wynagrodzenie zostało wypłacone psychologowi w grudniu 2018 r. w zawyżonej wysokości, tj. o 159,94 zł więcej.

[Akta kontroli: V.1408-1414, XI. 20]

Powyższe skutkowało pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie **159,94 zł**.

- c) pokrycie kosztów usług medycznych (psychiatrycznych), w łącznej wysokości **2 290,00 zł**, w tym:

- 2017 rok – łączna kwota 2 210,00 zł,
- 2018 rok – łączna kwota 80,00 zł.

Usługi były świadczone przez Indywidualną Specjalistyczną Praktykę Lekarską Gabinet Psychiatryczny Lek. med. Jacek Aleksiej, 12-100 Szczytno, ul. Kościuszki 4/6.

Z pisemnego wyjaśnienia złożonego za pośrednictwem Burmistrza Miasta, przez Fundację ITAJ wynika, że (cyt.): „(...) beneficjentem świadczeń medycznych (...) byli uczestnicy środowiskowego domu samopomocy w Wesołowie. Informuje, że współpraca z firmą „Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Gabinet Psychiatryczny lek. med. Jacek Aleksiej” została zainicjowana w szczególności z uwagi na realizację usług związanych realizacją indywidualnych potrzeb uczestników ŚDS w Wesołowie w zakresie poradnictwa psychiatrycznego. Współpraca z panem lek. Jackiem Aleksiejem była realizowana z uwagi na dobra opinię o „Indywidualnej Specjalistycznej Praktyce Lekarskiej Psychiatrii Jacka Aleksieja” oraz dostępność usług świadczonych przez Pana Jacka Aleksieja.(...).”

Środowiskowe domy samopomocy są to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niemniej jednak, co do zasady nie świadczą usług leczniczych i medycznych, lecz usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowaniu w życiu społecznym. Ponadto, § 14 pkt 6 rozporządzenia w sprawie ŚDS obliguje ŚDS względem uczestników wyłącznie do pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, uzgadniania i planowania terminów wizyt u właściwego lekarza specjalisty, pomocy w zakupie leków oraz w dotarciu do placówek medycznych. Zatem ponoszenie przez ŚDS kosztów związanych z opłaceniem lekarza psychiatry jest nieuzasadnionym wydatkowaniem środków publicznych.

Podopieczni ŚDS, którzy wymagają pomocy medycznej (np. konsultacji psychiatrycznej), mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1793), w tym do otrzymywania bezpłatnych zaświadczeń do celów pomocy społecznej, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ŚDS (np. zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę, o występujących zaburzeniach psychicznych). Tak więc, korzystanie z usług lekarza psychiatry przez środowiskowy dom samopomocy i płacenie za świadczone usługi ze środków dotacji, skutkuje podwójnym finansowaniem usług zdrowotnych.

Sfinansowanie usług lekarza psychiatry możliwe jest wyłącznie w przypadku zajścia potrzeby przeprowadzenia szkolenia dla pracowników zatrudnionych w ŚDS, o którym mowa w § 23 rozporządzenia w sprawie ŚDS. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie miała miejsca.

Niezależnie od powyższego, tożsamą opinię dotyczącą zatrudniania lekarza psychiatry w ŚDS wyraziło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 20 października 2017 r., znak: DPS.V.5102.196.2017.DW – skierowane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie).

[Akta kontroli: V.255, 282-287,466-467,715,912, 1072, XI. 20-21]

Środki dotacji z budżetu państwa wydatkowane na pokrycie kosztów związanych ze świadczeniem usług medycznych (psychiatrycznych) w wysokości **2 290,00 zł** w tym przypadku uznać należy za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem.

d) pokrycie kosztów poniesionych w 2016 r. ze środków dotacji otrzymanych w 2017 r. oraz kosztów poniesionych w 2017 r. ze środków dotacji otrzymanych w 2018 r. w łącznej wysokości **30 955,54 zł**, tj:

2017 rok

- faktura VAT Nr F/000602/16 z dnia 31.12.2016 r. za zakup węgla na kwotę 195,08 zł, zapłacona dnia 11.01.2017 r.,
- faktura VAT Nr 2568/16 z dnia 29.12.2016 r. za zakup żywności na kwotę 215,04 zł, zapłacona dnia 11.01.2017 r.,
- faktura VAT Nr 2614/16 z dnia 31.12.2016 r. za zakup żywności na kwotę 6,47 zł, zapłacona dnia 11.01.2017 r.,

2018 rok

- faktura VAT Nr F/000259/17 z dnia 21.08.2017 r. za zakup węgla na kwotę 3 160,00 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.,
- faktura VAT Nr F/000310/17 z dnia 20.09.2017 r. za zakup węgla na kwotę 3 520,00 zł, zapłacona dnia 27.02.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 03/12/17/SDS-W/36 z dnia 30.12.2017 r. za używanie autobusu Fiat Ducato za miesiąc grudzień 2017 roku na kwotę 3 950,00 zł, zapłacona dnia 26.02.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 01/12/17/SDS-W/34 z dnia 30.12.2017 r. za używanie Volkswagena Transportera o nr rej. NNI 14781 za miesiąc grudzień 2017 roku na kwotę 2 900,00 zł, zapłacona dnia 26.02.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 02/12/17/SDS-W/35 z dnia 30.12.2017 r. za używanie Volkswagena Transportera o nr rej. NNI 14670 za miesiąc grudzień 2017 roku na kwotę 2 900,00 zł, zapłacona dnia 26.02.2018 r.,
- polisa ubezpieczeniowa Nr 1015959587 z dnia 12 grudnia 2017 r. ubezpieczenie ŚDS Wesołowo za okres 24.12.2017-23.12.2018 na kwotę 3 491,66 zł, opłacona dnia 16.01.2018 r.,
- faktura VAT Nr 2070/17 z dnia 31.12.2017 r. za zakup żywności na kwotę 156,59 zł, zapłacona dnia 23.01.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 01/11/17/SDS-W/31 z dnia 30.11.2017 r. za używanie autobusu Fiat Ducato za miesiąc listopad 2017 roku na kwotę 3 950,00 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 02/11/17/SDS-W/32 z dnia 30.11.2017 r. za używanie Volkswagena Transportera o nr rej. NNI 14670 za miesiąc listopad 2017 roku na kwotę 2 900,00 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.,
- nota obciążeniowa nr 03/11/17/SDS-W/33 z dnia 30.11.2017 r. za używanie Volkswagena Transportera o nr rej. NNI 14781 za miesiąc listopad 2017 roku na kwotę 2 900,00 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.,
- faktura VAT nr FVSO 1121/OK/2017 z dnia 28.12.2017 r. za wywóz odpadów komunalnych za okres XII.2017 na kwotę 231,00 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.,
- faktura VAT nr 1208/2017 z dnia 28.12.2017 r. za monitoring, deratyzacja stacja deratyzacyjna na kwotę 479,70 zł, zapłacona dnia 16.01.2018 r.

Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka, (cyt.): „*W związku z tym, iż istniała konieczność dokonania zakupów opału i art. żywnościowych*

wskazanych w wymienionych fakturach i to, że są to faktury z ostatnich dni roku, nie było fizycznej możliwości zapłacenia ich w 2016 roku. W związku z tym, iż sprawozdanie sporządza się z dokonanych wydatków i termin płatności wskazanych faktur przypadających na 2017 rok, zostały one zapłacone i rozliczone z dotacji 2017 i tym samym ujęte w ewidencji księgowej tego roku. Wówczas ewidencja księgowa zgadza się z zestawieniem faktur ujętych w sprawozdaniu.”

„ Informuję, że usługi wykonane w 2017 roku na łączną kwotę 30 588,95 zł zostały wskazane w sprawozdaniu i ewidencji księgowej za 2018 rok, zgodnie z zasadą rachunkowości obowiązującą organizacje pozarządowe w RP. Dokumenty księgowe zostały opłacone zgodnie z terminem płatności jak też umowami o ile były zawierane. Dokumenty księgowe zostały opłacone zgodnie z przedziałem czasowym tj. w 2018 roku tj. okresie w którym dokumenty księgowe o należnej płatności zostały przedłożone w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie. Logiczne jest zatem, że dokumenty księgowe zostały zaksięgowane w miesiącu zapłaty jak też dostarczenia, dla przejrzystości sprawozdań kwartalnych, które sporządzane są z wydatków, czyli już zapłaconych faktur, not etc. Należy przypomnieć, że umowa ramowa zawarta pomiędzy Gminą Wielbark a Fundacją ITAJ dotycząca prowadzenia ŚDS w Wesołowie jest umową wieloletnią. Zleceniobiorca jest zobowiązany wykorzystać dotację nie później, niż do dnia zakończenia realizacji zadania publicznego (koniec terminu realizacji zadania) tj. do dnia 31 grudnia 2020 roku.”

Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z „zasadą memoriału” wyrażoną w art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r., poz. 2342 ze zm.) w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Ponadto, zasady ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych zostały określone również w art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, które nakazują ujmowanie w księgach rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność wydatków, natomiast z treści przepisów art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Podkreślić należy, że Fundacja ITAJ jako podmiot bezpośrednio realizujący zadanie publiczne powierzone na mocy umowy przez Gminę Wielbark jest zobowiązana do znajomości nie tylko ustawy o rachunkowości oraz przepisów dotyczących Fundacji, ale również przepisów ustawy o finansach publicznych. Powyższe wynika z faktu, że zadanie jest finansowane w 100% ze środków publicznych, tj. dotacji celowych, które w myśl art. 126 ustawy o finansach publicznych podlegają szczególnym zasadom rozliczania.

Ponadto, w sferze finansów publicznych, w przypadku wykorzystania dotacji z budżetu państwa, obowiązuje zasada roczności budżetu. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym jest ustawa budżetowa, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Z konstytucyjnej zasady roczności budżetu państwa określonej w art. 219 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483) oraz związanej z nią zasady uprzedniości wynika obowiązek corocznego uchwalania ustawy budżetowej przed rozpoczęciem kolejnego roku budżetowego. Wyjątkiem od zasady roczności budżetu jest art. 136 ustawy

o finansach publicznych, zgodnie z którym ustawa budżetowa może określać, w ramach limitów wydatków na rok budżetowy, limity wydatków na programy wieloletnie. Wyjątek od zasady roczności budżetu stanowi również art. 181 ust. 2 ww. ustawy, który przewiduje możliwość ustalenia przez Radę Ministrów wykazu oraz planu finansowego niezrealizowanych wydatków, do których nie stosuje się art. 181 ust. 1 tejże ustawy, to znaczy, które nie wygasają z upływem roku budżetowego.

[Akta kontroli: V. 258, 274-276, 418-421, 519, 715, 745-769, 876-877, 922-923, 1072, XI. 21-22]

W związku z powyższym, środki dotacji otrzymane w 2017 roku, powinny zostać przeznaczone na realizację kosztów ponoszonych w 2017 roku i analogicznie w 2018 roku. Powyższe skutkowało wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **30 955,54 zł.**

- e) pokrycie kosztów zakupu węgla kamiennego (ekogroszku) w wysokości:
- 2017 rok – 2 670,01 zł,
 - 2018 rok – 12 097,39 zł.

Jak ustalono w toku kontroli na dołączonym do faktury dokumencie dostawy został wskazany adres: Szczepkowo Borowe 48, 13-111 Janowiec Kościelny. Na pozostałych fakturach brak wskazania miejsca dostarczenia węgla, a także pokwitowania odbioru potwierdzającego, że towar został dostarczony do ŚDS w Wesołowie.

W powyższej sprawie za pośrednictwem Burmistrza Wielbarka wyjaśnienia złożyła Fundacja ITAJ, z którego treści wynika, że (cyt.): „*Informuję, że w dokumencie dostawy omyłkowo wpisano miejscowość Szczepkowo Borowe. Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym w latach 2017-2018 posiadał kotłownię na paliwo stałe tj. pellet drzewny; węgiel kamienny oraz drewno opałowe. Mając na uwadze powyższe opał był dostarczony do ŚDS w Wesołowie i nie jest prawdą jakoby z dotacji na działalność ŚDS w Wesołowie finansowano działalność ŚDS w Szczepkowie Borowym.*”

Ponadto, w toku analizy przedłożonych do kontroli dokumentów finansowych oraz po konsultacji z inspektorem, który przeprowadzał kontrolę w tym samym okresie w Gminie Janowiec Kościelny (ŚDS w Szczepkowie Borowym), stwierdzono, że wykazana w Sprawozdaniu za I kwartał 2018 roku z wykonania zadania publicznego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie, faktura VAT nr F/000259/17 z dnia 21 sierpnia 2017 r. za zakup węgla kamiennego (orzech) na kwotę 3 160,00 zł – miejsce dostawy: Szczepkowo Borowe, za którą dokonano zapłaty 16 stycznia 2018 r. ze środków dotacji przekazanej na bieżącą działalność ŚDS w Wesołowie, wykazana została również w Sprawozdaniu za III kwartał 2017 roku z wykonania zadania publicznego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym oraz opłacona dnia 1 września 2017 r. ze środków dotacji przekazanej na bieżącą działalność ŚDS w Szczepkowie Borowym.

[Akta kontroli: V. 255, 280-281, 467, 717, 736-744, 747-748, 1079, 1416-1427, XI.23-24]

Wyżej opisane ustalenia dokonane podczas czynności kontrolnych, brak opisu na fakturach operacji gospodarczej, jak również nieprzedłożenie kontrolującemu dowodów, które potwierdzałyby iż węgiel (ekogroszek) rzeczywiście został zakupiony i dostarczony do Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie, budzą wątpliwości

co do prawidłowości poniesionych wydatków, przez co nie mogą zostać uznane za zasadne, co w konsekwencji skutkuje wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **14 767,40 zł**.

- f) dokonanie podwójnej zapłaty za fakturę VAT nr F/000039/17 z dnia 13 lutego 2017 r. za zakup węgla kamiennego (ekogroszek) na kwotę **2 670,01 zł**. Powyższa faktura została wykazana w Sprawozdaniu za I i III kwartał 2017 roku z wykonania zadania publicznego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie, a także dwukrotnie ujęta w ewidencji księgowej oraz opłacona w dniach 17 lutego i 16 sierpnia 2017 r. ze środków dotacji.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka, (cyt.): *„Płatność za fakturę nr F/000039/17 w dniu 16 sierpnia 2017 roku była związana z faktem omyłkowego dostarczenia ww. faktury po raz drugi przez firmę Monter. W ramach wewnętrznych wyjaśnień w 2019 r. w firmie Monter stwierdzono, że w 2017 roku omyłkowo przesłano do ŚDS w Wesołowie fakturę F/000039/17, ponieważ faktycznie powinna zostać dostarczona faktura nr F/000258/17 na kwotę brutto 3 720,00. Mając na uwadze powyższe, Firma Monter zaksięgowiała wpłatę z dnia 16 sierpnia 2017 r. na poczet faktury nr F/000258/17 z dnia 21.08.2017 roku. Niemniej firma Monter z uwagi na natłok obowiązków nie przedłożyła skutecznie właściwej faktury Fundacji ITAJ w 2017 roku, a dopiero w kwietniu br. Z tej przyczyny w sprawozdaniu za III kwartał 2017 r. nie wskazano faktury nr F/000258/17 a fakturę nr F/000039/17. Informuję, że nadwyżka (różnica) z tytułu płatności za fakturę nr F/000258/17 zostanie pokryta przez Fundację w 2019 roku.”*

[Akta kontroli: V. 255, 277-279, 513, 518, 521-522, XI.24-25]

Powyższe skutkowało pobraniem dotacji z budżetu państwa w nadmiernej wysokości na kwotę **2 670,01 zł**.

- g) pokrycie w 2017 roku kosztów zakupu paliwa na łączną kwotę **297,38 zł**, do samochodów (nr rejestracyjny NNI 15305 i WE 046SA), które nie były wynajmowane przez ŚDS w Wesołowie, a także nie zastępowały w okresie poddanym kontroli wynajmowanych pojazdów, w sytuacjach gdy te były uszkodzone.

Zgodnie z informacją złożoną w dniu 29 marca 2019 roku przez Dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie cyt.: *„Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje trzema wynajmowanymi samochodami o nr rejestracyjnych NNI 14056, NNI 14670, NNI 14781. Samochód o nr rejestracyjnym WOS 50772, był wykorzystywany do transportu uczestników (jeden z naszych wynajmowanych samochodów znajdował się w naprawie).(…).”*

Ponadto, wyjaśnienia w powyższej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka, (cyt.): *„Informuję, że ŚDS w Wesołowie, jak też Fundacja ITAJ nie prowadziła ewidencji związanej z awariami samochodów. Fundacja nie jest zatem w stanie przedłożyć wykazu w jakim czasie udostępniono auta zastępcze. Fakt użytkowania aut o nr rej. WOS 50772, NNI 15305 i WE 046SA na potrzeby ŚDS w Wesołowie potwierdza ewidencja przebiegu pojazdów, jak również fakt wykorzystywania ww. pojazdów może zostać potwierdzony dodatkowymi oświadczeniami.”*

Jak wynika ze złożonej przez Dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie ww. informacji, jedynym pojazdem, jaki zastępował wynajmowane

samochody w sytuacjach, gdy te były w naprawie, był samochód o nr rej. WOS 50772. Przedłożona w toku wyjaśnień przez Fundację ITAJ ewidencja przebiegu pojazdu z dnia 29 grudnia 2017 r. określa jedynie trasę przewozu uczestników, natomiast brak wskazania jaki pojazd, o jakim nr rejestracyjnym ją wykonywał.

[Akta kontroli: V.257, 339-340, 345-346, 484,1415, XI. 22-23]

W związku z zakupem paliwa do samochodów, które nie były wykorzystywane na potrzeby działalności ŚDS w Wesołowie, środki dotacji uznaje się za wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **297,38 zł.**

- h) pokrycie w 2018 r. kosztów usługi wykonania badań technicznych wynajmowanego pojazdu Fiat Ducato nr rej. NNI 14056 na kwotę **99,00 zł.**

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka, (cyt.): „*Badanie techniczne pojazdu na kwotę 99,00 zł było realizowane na potrzeby treningu społecznego z zakresu kreowania zaradności życiowej przez wybranych uczestników ŚDS. Wizyta w stacji diagnostycznej miała na celu uświadomienie uczestnikom obowiązków wynikających z posiadania samobieżnych pojazdów drogowych oraz potrzeby ich okresowego badania, w trosce o bezpieczeństwo i życie posiadacza pojazdu samobieżnego jak i innych uczestników ruchu drogowego.*”

Zgodnie z Regulaminem w sprawie zasad korzystania z samochodów służbowych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie z dnia 23 lutego 2018 r. § 3 pkt 1 i umową najmu samochodów nr 01/03/2018/W-ITAJ z dnia 1 marca 2018 r. zawartą pomiędzy Fundacją ITAJ a Środowiskowym Domem Samopomocy w Wesołowie § 4 pkt 2 koszty eksploatacji, tj. w szczególności naprawy bieżące i przeglądy samochodów ponosi Fundacja ITAJ.

[Akta kontroli: V. 717, 936-937, 1078, 1144-1154, XI.23]

Pokrycie kosztów badań technicznych ze środków dotacji było niezgodne z przyjętymi w ŚDS regulacjami wewnętrznymi, co skutkowało wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **99,00 zł.**

11. W toku kontroli ustalono również, że wystąpiły wydatki budzące poważne wątpliwości, co do przestrzegania przez ŚDS zasady gospodarności, wyrażonej w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, tj.:

- a) w 2017 roku (od stycznia do września) poniesiono wydatki w łącznej wysokości **20 250,00 zł** na wynajem 2 foteli masujących oraz platform wibracyjnych.

W dniu 1 marca 2016 r. Fundacja ITAJ zawarła umowę z GP Investments S.C. na wynajem 2 szt. foteli masujących oraz 2 szt. platform wibracyjnych na potrzeby ŚDS w Wesołowie. Umowa zawarta została na okres 24 miesięcy. Całkowity miesięczny koszt wynajmu urządzeń wyniósł 2 250,00 zł.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że ŚDS posiadał już na wyposażeniu 2 fotele masujące.

W powyższej sprawie za pośrednictwem Burmistrza Wielbarka wyjaśnienia złożyła Fundacja ITAJ, z którego treści wynika, że (cyt.): *„Informuję, że wynajem foteli masujących był związany z bardzo dużym zainteresowaniem uczestników usługami relaksacyjnymi. Dwa fotele masujące znajdujące się na stanie ŚDS nie zabezpieczały oczekiwań uczestników, z tego względu wynajmowano dodatkowe urządzenia masująco-relaksacyjne.”*

Ustalono, że urządzenia masujące były wykorzystywane przez uczestników ŚDS, a obsługa tych urządzeń nie wymagała zatrudnienia wykwalifikowanych w tym zakresie osób.

Zdaniem kontrolujących, w przypadku rzeczywistej potrzeby zwiększenia liczby urządzeń masujących zasadnym i gospodarnym rozwiązaniem byłoby dokonanie zakupu takich urządzeń, nie zaś ponoszenie tak dużych kosztów - ponad 20 tys zł rocznie na ich wynajem.

[Akta kontroli: V. 256, 370-387, 479, 501-503, XI.26-27]

b) w 2017-2018 roku wystąpiły przypadki dokonywania zakupów warzyw i owoców w znacznych ilościach w kilkudniowych odstępach czasowych (np. 30 marca 2018 r. – 135 kg ziemniaków, 45 kg jabłek; 3 kwietnia 2018 r. – 4 worki ziemniaków, 15 kg jabłek).

W powyższej sprawie za pośrednictwem Burmistrza Wielbarka wyjaśnienia złożyła Fundacja ITAJ, z którego treści wynika, że (cyt.): *„(...) Warzywa i owoce były kupowane w ilościach niezbędnych do przygotowania posiłków dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie. (...) Od niniejszej wagi należy również odliczyć tzw. obierki oraz uszkodzone ziemniaki podczas transportu i przechowywania.(...)”*

Ponadto, wyjaśnienia w tej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka (cyt.): *„Pieczę nad zgromadzonymi zapasami żywności w ŚDS w Wesołowie sprawuje osoba prowadząca pracownię kulinarną wraz z dyrektorem placówki. Zakupy dokonywane są w miarę potrzeb w stosunku do ustalonego w danym tygodniu jadłospisu.”*

Gromadzenie zapasów warzyw i owoców, do których dostępność na rynku jest nieograniczona przez cały rok, w sytuacji gdy dochodzi do uszkodzeń podczas transportu i przechowywania skutkuje naruszeniem zasady gospodarności wyrażonej w ustawie o finansach publicznych.

[Akta kontroli: V. 256, 430-462, 477-478, 513, 516, 948-997, 1073, XI.27]

12. W toku kontroli wydatków tj. sprawozdań, ewidencji księgowej oraz wyciągów bankowych ustalono, że wystąpiło szereg rozbieżności pomiędzy dokumentami potwierdzającymi dokonanie wydatku, a ich księgowaniem w latach 2017-2018, polegających m.in. na:

- nieuwjęciu w ewidencji księgowej faktur/not obciążeniowych za dokonane wydatki (12 przypadków w 2017 r. i 2 w 2018 r.),
- ujęciu w ewidencji księgowej wydatków, które nie miały odzwierciedlenia w dokumentach księgowych (21 przypadków w 2017 r. i 8 w 2018 r.),

W powyższej sprawie za pośrednictwem Burmistrza Wielbarka wyjaśnienia złożyła Fundacja ITAJ, (cyt.): „*Informuję, że na bieżąco weryfikowane są płatności, jeżeli nastąpiła omyłkowo zapłacona faktura, dokonywane były zwroty, bądź przez firmę do której poszedł błędny przelew, bądź przez inny ośrodek prowadzony przez Fundację, czy też przez samą Fundację. Dlatego też, wymienione w tym punkcie faktury, były omyłkowo zapłacone z konta ŚDS Wesołowo, pomyłki te zostały skorygowane, a faktury nie ujęte w sprawozdaniu z rozliczenia dotacji. Skserowane faktury mają odzwierciedlenie w zestawieniach (spisach faktur) przedstawianych do sprawozdań kwartalnych oraz pokrycie w przelewach w wyciągach bankowych a wpływ całorocznej dotacji minus koszty poniesione (potwierdzone spisami faktur, kserokopiami faktur i operacjami bankowymi) dają saldo zgodne z saldem bankowym na koniec roku sprawozdawczego, świadczy to tym, iż pozostałe operacje bankowe (omyłkowo zapłacone) musiały być skorygowane w postaci zwrotnych przelewów.(...).*”

Dodatkowo wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Burmistrz Wielbarka, (cyt.): „*Informuję, że powodem omyłkowych księgowania oraz przedstawienia dokumentów potwierdzających dokonanie stosownych korekt był w szczególności bezsporny fakt, że każda ludzka działalność ukierunkowana na osiągnięcie określonych celów naznaczona jest ryzykiem błędu. Celnie ujął to E.J. Phelps, "Człowiek, który nie robi błędów, zwykle nie robi niczego". Ryzyko popełnienia błędu w tak złożonym przedsięwzięciu, jakim jest pełna realizacja zadań rachunkowych jest wyjątkowo duże.*”

Ujawnione w toku czynności kontrolnych popełnione liczne „omyłki” skutkują nierzetelnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Naruszono w tym zakresie przepisy art. 4 ust. 2, w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z których wynika, że operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeśli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

- braku szczegółowego opisu operacji gospodarczych na dokumentach księgowych. Przykładowe opisy faktur to (cyt.): „*pozostałe wydatki*”, „*pozostałe wydatki; remonty*”, „*wyposażenie miejsc*”, „*materiały na potrzeby treningów społecznych*” itp.

Naruszono w tym zakresie art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, które określają, że jednym z elementów dowodu księgowego (faktury) jest opis operacji gospodarczej. Ponadto należy zaznaczyć, że opis merytoryczny na dowodzie księgowym ma do spełnienia dwa zadania:

- uzupełnienie opisu operacji gospodarczej w taki sposób, aby na jej podstawie główny księgowy mógł wstępnie ocenić prawidłowość tej operacji, a także prawidłowo zadekretować dokument,
- udokumentowanie faktu jego skontrolowania pod względem merytorycznym poprzez zamieszczenie klauzuli „skontrolowano pod względem merytorycznym”, podpisu osoby, która dokonała kontroli, daty kontroli i ewentualnie opisu aspektów, które są na tym etapie kwestionowane jako niezgodne z obowiązującymi przepisami, umowami, normami, zasadami, cennikami, standardami itp.

[Akta kontroli: V. 258-262, 489-493, 519, 719-721, 1082-1083, XI.29]

IV. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W związku z tym, iż kwoty poszczególnych grup (rodzajów) wydatków nie przekraczały równowartości kwoty 30 000 euro jednostka nie przeprowadzała postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: VI.1-2, XI. 30]

V. W zakresie struktury zatrudnienia.

1. Analizie poddano akta osobowe 23 pracowników zatrudnionych w latach 2017-2018 na podstawie umowy o pracę, przedłożonych do wglądu w czasie trwania czynności kontrolnych oraz zawarte przez ŚDS umowy cywilnoprawne.
2. Ustalono, że od uruchomienia jednostki, tj. od 8 lutego 2016 r. do 30 kwietnia 2018 r. umowy o pracę z pracownikami ŚDS w Wesołowie zawierała Fundacja ITAJ, będąca pracodawcą. Od 1 maja 2018 r. zawarte zostały nowe umowy o pracę gdzie pracodawcą został Środowiskowy Dom Samopomocy w Wesołowie reprezentowany przez Dyrektora jednostki.
3. Struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie w 2017 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy):
 - 3.1. Kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi, o których mowa w § 14 rozporządzenia w sprawie ŚDS:
 - dyrektor – 1 osoba, w tym:
 - 1 etat od 8 lutego 2016 r. do 29 stycznia 2017 r.,
 - 1/4 etatu od 30 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.,
 - 1/3 etatu od 1 lipca 2017 r. do 30 listopada 2018 r.,
 - terapeuta – 3 osoby – 3 etaty,
 - terapeuta – 1 osoba – 1 etat (do 30 czerwca 2017 r.),
 - terapeuta – 1 osoba – 1 etat (do 10 lutego 2017 r.),
 - terapeuta – 1 osoba – 3/4 etatu,
 - fizjoterapeuta – 1 osoba – 1 etat,
 - fizjoterapeuta – 1 osoba – 1 etat (od 1 marca 2017 r.),
 - kierowca/opiekun – 1 osoba – 1 etat (w umowie o pracę nie wskazano jaka część etatu przypada na wykonywanie zadań opiekuna),
 - opiekun – 1 osoba – 1 etat (od 6 marca 2017 r.),
 - opiekun – 1 osoba – 1 etat (od 15 listopada 2017 r.),
 - instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (od 14 sierpnia 2017 r.),
 - psycholog – 1 osoba – 1/4 etatu (od 1 marca 2017 r.).
 - 3.2. Kadra administracyjno - gospodarcza:
 - Kierowca/opiekun – 1 osoba – 1 etat (w umowie o pracę nie wskazano jaka część etatu przypada na wykonywanie zadań kierowcy) .
4. Struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie w 2018 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy):

4.1. Kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi, o których mowa w § 14 rozporządzenia w sprawie ŚDS:

- dyrektor – 1 osoba - 1/3 etatu (do 30 listopada 2018 r.),
- dyrektor – 1 osoba – 1 etat (od 1 grudnia 2018 r.) - w okresie od 1 marca 2017 r. do 30 listopada 2018. r. zatrudniona była na stanowisku fizjoterapeuty,
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (od 20 sierpnia 2018 r.),
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – ½ etatu od 5 listopada 2018 r. do 30 listopada 2018 r., od 1 grudnia 2018 r. – 1 etat,
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (od 17 września 2018 r.),
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (od 3 października 2018 r.),
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (od 1 czerwca 2018 r.) – w okresie od 6 lutego 2018 r. do 31 maja 2018 r. zatrudniony był na stanowisku opiekuna,
- instruktor terapii zajęciowej – 1 osoba – 1 etat (przebywająca na urlopie rodzicielskim),
- fizjoterapeuta – 1 osoba – 1 etat (do 31 stycznia 2018 r.),
- terapeuta – 1 osoba – 1 etat (od 1 października 2018 r.) – w okresie od 15 lutego 2016 r. do 30 września 2018 r. zatrudniony był na stanowisku terapeuty zajęciowego w wymiarze ¾ etatu,
- terapeuta – 2 osoby – 2 etaty (do 4 czerwca 2018 r.),
- terapeuta – 1 osoba – 1 etat (do 28 lutego 2018 r.),
- opiekun – 1 osoba – 1 etat (od 2 października 2018 r.),
- opiekun – 1 osoba – 1 etat,
- opiekun – 1 osoba – 1 etat (do 18 listopada 2018 r.),
- opiekun – 1 osoba – 1 etat (od 13 sierpnia 2018 do 31 sierpnia 2018 r.),
- kierowca/opiekun – 1 osoba – 1 etat (do 16 stycznia 2018 r.),
- psycholog – 1 osoba – ¼ etatu.

4.2. Kadra administracyjno - gospodarcza:

- pracownik administracyjno-gospodarczy – 1 osoba – 1 etat (od 13 sierpnia 2018 r.),
- pracownik administracyjno-gospodarczy – 1 osoba – 1 etat (od 10 października 2018 r.).

5. Według danych na dzień 31 grudnia 2017 r. kadrę administracyjno – gospodarczą zatrudnioną w ramach umowy o pracę stanowił 1 pracownik zatrudniony na stanowisku kierowca/opiekun - 1 etat. Natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. kadrę administracyjno-gospodarczą w ramach umowy o pracę stanowili 2 pracownicy administracyjno-gospodarczy - 2 etaty. Łączny wymiar etatowy kadry merytorycznej na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 12 osób zatrudnionych w ramach 10,33 etatu, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. – 10 pracowników zatrudnionych w ramach 9,25 etatu.

6. Wykaz osób świadczących usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie w 2017 r. i 2018 r. na podstawie umów cywilnoprawnych (stanowisko/rodzaj świadczonej usługi):

6.1. W 2017 r. usługi na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie świadczyły 4 osoby w ramach 4 umów cywilnoprawnych, w tym:

- pełnienie funkcji głównej księgowej – 1 osoba (od 2 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.),
- prowadzenie księgowości – 1 osoba (od 2 stycznia 2017 r. do 31 marca 2017 r.),
- prowadzenie księgowości – 1 osoba (od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.),

- koordynowanie oraz sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy pracowników zatrudnionych w ŚDS w Wesołowie – 1 osoba (od 2 listopada 2017 r. do 30 września 2018 r.).

6.2. W 2018 r. usługi na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie świadczyło 7 osób w ramach 10 umów cywilnoprawnych, w tym:

- pełnienie funkcji głównej księgowej – 1 osoba (od 2 stycznia 2018 r. do 25 kwietnia 2018 r. i od 1 maja 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.),
- prowadzenie księgowości – 1 osoba (od 2 stycznia 2018 r. do 6 czerwca 2018 r. i od 7 czerwca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.)
- koordynowanie oraz sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy pracowników zatrudnionych w ŚDS w Wesołowie – (od 2 listopada 2017 r. do 30 września 2018 r.) oraz (od 1 października 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.) również pełnienie funkcji inspektora danych osobowych w ŚDS – 1 osoba,
- sprzątanie posesji, usługa transportowa – 1 osoba (od 6-7 września 2018 r.),
- prace porządkowe w pomieszczeniach biurowych, sanitarnych, kuchennych oraz ciągach komunikacyjnych ŚDS – 2 osoby (od 1-30 czerwca 2018 r.),
- opiekun – 1 osoba (od 12-20 lipca 2018 r.).

[Akta kontroli: V. 236-254, 697-714, VII. 1-43, 67-73, XI.30-32]

7. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego

7.1. W ŚDS funkcjonuje zespół wspierająco – aktywizujący powołany Zarządzeniem Dyrektora ŚDS Nr 01/02/2016/ŚDS-W z dnia 15 lutego 2016 r. W skład zespołu powołani zostali: psycholog, fizjoterapeuci, terapeuci, terapeuci zajęciowi, instruktorzy terapii zajęciowej oraz opiekunowie.

7.2. Według danych na dzień 31 grudnia 2017 r. w skład zespołu wchodziło 12 pracowników zatrudnionych w łącznym wymiarze 10,33 etatów. Natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. w skład zespołu wchodziło 10 pracowników zatrudnionych w łącznym wymiarze 9,25 etatu. Zgodnie z § 12 rozporządzenia w sprawie ŚDS wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco - aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na:

- 7 uczestników w domu typu A;
- 5 uczestników w domu typu B i C

W przypadku łączenia typów domów wskaźnik zatrudnienia stosuje się odpowiednio do liczby uczestników każdego typu.

7.3. Zgodnie z ustaleniami dot. wskaźnika zatrudnienia zespołu wspierająco - aktywizującego, według stanu na dzień:

- 31.12.2017 r. do ŚDS skierowanych było decyzją administracyjną 50 osób, w tym 1 skierowana była za osobę o częstych nieobecnościach:
 - 4 osoby kwalifikujące się do domu o typie A,
 - 3 osoby kwalifikujące się do domu o typie B,
 - 43 osoby kwalifikujących się do domu o typie C (w tym 2 uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną),
- 31.12.2018 r. do ŚDS skierowanych było decyzją administracyjną 50 osób, w tym 1 skierowana była za osobę o częstych nieobecnościach:
 - 4 osoby kwalifikujące się do domu o typie A,
 - 2 osoby kwalifikujące się do domu o typie B,

- 44 osoby kwalifikujące się do domu o typie C (w tym 1 uczestnik z niepełnosprawnością sprzężoną i 1 uczestnik skierowany za osobę o częstych nieobecnościach).

[Akta kontroli: VII.127-147, XI.32-34]

8. Ewidencja czasu pracy pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie.

8.1. Ustalono, że w Środowiskowym Domu Samopomocy ewidencjonowany jest czas pracy pracowników, zgodnie z opracowanym Regulaminem pracy dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie.

8.2. Świadczenie pracy osób zatrudnionych w ŚDS w Wesołowie zweryfikowano na podstawie ewidencji czasu pracy pracowników. W toku kontroli dokonano wglądu do ewidencji obecności pracowników za rok 2017 i 2018. Ewidencję czasu pracy porównano z wykazem kadry zatrudnionej w ŚDS sporządzonym przez Główną księgową i podpisanym przez Dyrektora ŚDS (który uwzględniał okres zatrudnienia pracowników oraz umowami o pracę poszczególnych pracowników).

[Akta kontroli: VII.104-105, XI.34]

VI. W zakresie majątku jednostki (środki trwale, wyposażenie)

1. W Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie zasady gospodarowania składnikami majątkowymi zostały określone w Instrukcji o gospodarowaniu środkami rzeczowymi oraz klasyfikacji i oznakowania środków trwałych, składników majątkowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wesołowie z dnia 2 stycznia 2016 r. zaktualizowaną od 1 stycznia 2018 r., zgodnie z którą:

- za środki trwale uznaje się rzeczowe aktywa trwale o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby ŚDS o wartości przekraczającej 3 500,00 zł (2017 rok) 10 000,00 zł (od 1 stycznia 2018 r.) i ujmuje się w ewidencji środków trwałych,
- za pozostałe środki trwale (wyposażenie) uznaje się składniki majątku o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby ŚDS o wartości od 1000,00 zł do 3 499,99 zł (2017 r.) i o wartości od 1 000,00 zł do 10 000,00 zł (od 1 stycznia 2018 r.) ujmuje w księgach inwentarzowych,
- zakupione pozostałe składniki majątkowe o okresie używalności poniżej roku, jeżeli ich wartość przekracza 1 000,00 zł podlegają ewidencji ilościowo-wartościowej,
- zakupione pozostałe składniki majątkowe o okresie używalności poniżej roku, jeżeli ich wartość wynosi od 500,00 zł do 1 000,00 zł podlegają ewidencji ilościowej,
- zakupione materiały o wartości poniżej 500,00 zł obciążają bezpośrednio koszty.

2. Na podstawie zapisów na koncie 015 inne środki trwale wyposażenie oraz z wykazu otrzymanego od Głównego księgowego Fundacji ITAJ ustalono, że w 2017 r. przychody ŚDS w Wesołowie, z tytułu zakupu składników majątkowych stanowiły łączną kwotę 16 365,50 zł (zakup m.in.: mebli, inwertora spawalniczego, kosiarki).

3. Na podstawie zapisów w ewidencji księgowej konta 017 niskowartościowe środki trwale Wesołowo, otrzymanej od Głównego księgowego Fundacji ITAJ ustalono, że w 2018 r. przychody ŚDS w Wesołowie, z tytułu zakupu składników majątkowych stanowiły łączną kwotę 20 455,62 zł (zakup m.in: szafek, pilarki, bieżni).

Zgodnie ze złożoną informacją przez Dyrektora ŚDS w Wesołowie w latach 2017-2018 nie było przeprowadzanej likwidacji wyposażenia.

4. Dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie przedłożyła kontrolującemu wykaz składników majątkowych zakupionych w 2017 r. i 2018 r., obejmujący nazwę zakupionego składnika, wartość zakupu składnika, numer inwentarzowy i miejsce dyslokacji. Przedłożony wykaz składników majątkowych kontrolerzy porównali z wpisami figurującymi w księdze inwentarzowej, a następnie dokonali oględzin wszystkich wykazanych składników majątkowych w miejscu ich dyslokacji. Dodatkowo dyrektor jednostki przedłożyła kontrolującemu spis wyposażenia dla każdego pomieszczenia znajdującego się w ŚDS, uwzględniając nazwę przedmiotu, ilość i numer inwentarzowy.

5. Zgodnie z postanowieniami § 2 pkt 9 aneksu nr 3 z dnia 11.12.2018 r. do umowy PS-I.946.19.36.2018 zawartej w dniu 8 stycznia 2018 r. między Dyrektorem Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, a Wójtem Gminy Wielbark, w razie zlecenia realizacji zadania utworzenia i prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie podmiotom, o których mowa w art. 3 ust.2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz przekazania im dotacji na ich realizację z wykorzystaniem środków udzielonych niniejszą Umową, Gmina zobowiązana jest zastrzec iż:

- środki trwale oraz rzeczy ruchome stanowią własność Gminy i służą wyłącznie do wykonywania zadania zleconego,
- w przypadku rozwiązania umowy z ww. podmiotem, w tym zaprzestania dotowania go, zakupione środki trwale oraz rzeczy ruchome podlegają wydaniu na rzecz Gminy.

6. W toku kontroli ustalono, że zakupione ze środków dotacji celowej w 2018 r. składniki majątku zostały przekazane protokołem zdawczo-odbiorczym przez Fundację ITAJ Gminie Wielbark do końca 2018 r., które następnie Gmina na podstawie umowy użyczenia z dnia 31.12.2018 r. przekazała do używania Fundacji ITAJ.

7. Kontrolerzy, w dniu 28 lutego 2019 r., w obecności Dyrektora ŚDS oraz opiekuna, dokonali oględzin wszystkich pomieszczeń i wyposażenia, w tym zakupionego w latach 2017 i 2018 znajdującego się w obiekcie ŚDS. Z oględzin sporządzono odrębny protokół. W wyniku przeprowadzonych oględzin kontrolerzy stwierdzili zgodność zapisów księgi inwentarzowej i wykazu składników majątkowych (sporządzonego przez dyrektora ŚDS) ze stanem faktycznym. Wszystkie składniki majątkowe wpisane do księgi inwentarzowej były użytkowane zgodnie z przeznaczeniem. Okazane składniki majątkowe podczas oględzin były oznakowane, posiadały numer inwentarzowy, a ich lokalizacja była zgodna z przedstawionym wykazem składników majątkowych.

8. Ustalono, że od 8 lutego 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. księga inwentarzowa prowadzona była w formie papierowej. Natomiast od 1 stycznia 2018 r. księgę inwentarzową prowadzono w formie elektronicznej.

9. Zakup składników majątkowych w latach 2017 i 2018, ujętych w wykazie sporządzonym przez Dyrektora ŚDS w Wesołowie był zasadny.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

[Akta kontroli: VIII. 1-73 , XI.38-40]

VII. W zakresie nadzoru i rozliczenia realizowanych zadań

W toku kontroli ustalono, że Gmina Wielbark w ramach sprawowanego nadzoru nad jednostkami podległymi przeprowadzała kontrole wykorzystania dotacji celowych na prowadzenie ŚDS w Wesołowie na koniec każdego kwartału 2017 i 2018 roku. Kontrole polegały na weryfikacji składanego co kwartał sprawozdania merytoryczno-finansowego z kserokopiami faktur (potwierdzonymi za zgodność z oryginałem przez pracownika Fundacji ITAJ) oraz dowodami zapłaty (wyciągami bankowymi).

Potwierdzeniem tych czynności była złożona w toku kontroli informacja Burmistrza Wielbarka (cyt.): „(...) kontrola prawidłowości wydatkowania dotacji celowej na bieżącą działalność ośrodka była prowadzona w sposób następujący: Fundacja ITAJ z siedzibą w Szczepkowie Borowym, która jest realizatorem ww. zadania, składając sprawozdania kwartalne z wykorzystania dotacji, przedkłada kopie faktur, potwierdzone za zgodność z oryginałem, dokumentujące faktycznie poniesione wydatki na realizację zadania publicznego, jak również wyciągi bankowe potwierdzające przepływy finansowe. Faktury opisane są z jakich środków finansowany jest wydatek oraz jakiej grupy wydatków dotyczy (rozpisane zgodnie z pozycjami wynikającymi ze sprawozdań składanych do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego). Poszczególne wydatki są analizowane, co do zgodności z poszczególnymi pozycjami zestawienia wydatków złożonymi przez Fundację ITAJ, a następnie ze sprawozdawczością składaną do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.(...)”
„W trakcie weryfikacji składanych przez Fundację ITAJ sprawozdań kwartalnych rozliczenia dotacji na bieżącą działalność ŚDS w Wesołowie zwracaliśmy się do Fundacji o wyjaśnienia pozycji, które naszym zdaniem budziły wątpliwości czy pytania. Odpowiedzi uzyskiwane od Fundacji (rozmowy telefoniczne lub osobiste z księgową i prezesem) w naszej ocenie były wystarczające do akceptowania lub odrzucania argumentów Fundacji. Wszystkie wątpliwości miały być na bieżąco poprawiane, oraz miano dolożyć starań, aby w przyszłości unikać podobnych działań.”

[Akta kontroli: V. 262, 517, IX.15, XI. 41-42]

W odniesieniu do ww. informacji, wskazać należy, że w zakresie dokumentów objętych niniejszą kontrolą, żaden z wydatków poniesionych przez ŚDS w 2017 i 2018 roku nie został zakwestionowany przez Gminę Wielbark.

Liczne rozbieżności pomiędzy zapisami w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych a dokumentacją źródłową, na podstawie której winny być sporządzone świadczą o braku rzetelnej analizy tych sprawozdań składanych przez beneficjenta dotacji z budżetu państwa (Gminę) Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu. Nie budziły również wątpliwości pracowników Gminy zapisy w sprawozdaniach mogące świadczyć o wykorzystywaniu środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem (m.in.: zapłaty za faktury z 2016 roku ze środków dotacji otrzymanej w 2017 rok oraz za faktury z 2017 roku ze środków dotacji otrzymanej na 2018 rok, usługi medyczne).

Powyższe świadczy o nierzetelności przekazywanego przez Gminę Wojewodzie corocznego (za 2017 i 2018 r.) sprawozdania rzeczowo-finansowego, nie popartego wnikliwą weryfikacją prawdziwości danych przekazywanych przez Fundację. Wprowadziło to w błąd Wojewodę co do zgodnego z przeznaczeniem, prawidłowego

i nie w nadmiernej wysokości wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS w Wesołowie.

Podsumowanie

Prawidłowość wykorzystania dotacji przez Gminę Wielbark otrzymanej na realizację zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W zakresie poddanym kontroli, pozytywnie oceniono:

- w zakresie działalności Gminy: prawidłowość wprowadzenia planu dotacji do budżetu Gminy, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, sprawozdawczość budżetową (zgodność danych z ewidencją księgową, terminowość przekazywania sprawozdań budżetowych), terminowość zwrotu niewykorzystanych do końca roku budżetowego środków dotacji;
- w zakresie działalności ŚDS: spełnianie standardów usług bytowych określonych w obowiązujących przepisach prawa, prawidłowość opracowanych regulacji wewnętrznych (Regulaminu organizacyjnego, programów działalności, planów pracy), prawidłowość ewidencjonowania zakupionych składników majątkowych.

Pomimo podejmowanych przez Gminę działań kontrolnych opisanych powyżej, które okazały się niewystarczające i nieefektywne, w toku niniejszej kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- pobraniu dotacji celowej w nadmiernej wysokości na łączną kwotę **23 851,25 zł**, (1,46% wydatkowanych w okresie 2017-2018 środków dotacji – 1 628 822,30 zł),
- wykorzystaniu dotacji celowej niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **48 409,32 zł**, (2,97% wydatkowanych w okresie 2017-2018 środków dotacji – 1 628 822,30 zł),
- niegospodarności, czym naruszono zasady wynikające z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Burmistrz Wielbarka, z racji sprawowanego nadzoru nad realizacją powierzonego Fundacji ITAJ zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie.

Burmistrz Wielbarka pismem z dnia 24 lipca 2019 r. znak: OS.8120.7.2019 wniósł zastrzeżenia do Projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 12 lipca 2019 r, które zostały oddalone w całości. W sprawie zastrzeżeń wystosowano do Burmistrza Wielbarka stanowisko do zastrzeżeń z dnia 21 sierpnia 2019 r.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. Przeznaczanie i wydatkowanie środków finansowych pochodzących z dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa wyłącznie na cel na jaki zostały przyznane, tj. w przypadku środków przekazanych w rozdziale 85203, na finansowanie bieżącego funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wesołowie, tj.:
 - w przypadku środków przekazanych na realizację zadań bieżących, wydatkowanie ich

- wyłącznie na pokrycie kosztów dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty,
- w odniesieniu do kosztów usług medycznych (psychiatrycznych), zaniechania pokrywania ich ze środków dotacji,
 - pokrywanie ze środków dotacji kosztów związanych bezpośrednio z bieżącą działalnością ŚDS w Wesołowie (dotyczy zakupu węgla oraz paliwa do samochodów służbowych).
2. Przestrzeganie zasad wynikających z Wytycznych Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wprowadzonych Zarządzeniem nr 136 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 czerwca 2018 r. dotyczących wysokości wynagrodzenia Dyrektora oraz pracowników ŚDS.
 3. Racjonalne planowanie oraz wydatkowanie środków dotacji, z zachowaniem zasad określonych w przepisach art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
 4. W zakresie dowodów księgowych, zamieszczanie na fakturach rzetelnego opisu operacji gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
 5. Dokonywanie dokładnej analizy, składanych przez podmioty, którym powierzono realizację zadań z zakresu administracji rządowej, sprawozdań merytorycznych oraz finansowych z wykorzystania dotacji, poprzez weryfikację zapisów w nich zawartych z dokumentacją źródłową. W przypadku stwierdzenia w sprawozdaniach zapisów budzących wątpliwości, zaleca się niezwłoczne przeprowadzenie kontroli realizacji zadania oraz wydatkowania środków publicznych, poprzez m.in. porównanie z dokumentami źródłowymi, w miejscu realizacji zadania.
 6. Z racji sprawowanego nadzoru nad jednostką realizującą zadanie (ŚDS), przeprowadzanie corocznych kontroli prawidłowości wydatkowania środków publicznych w zakresie pozwalającym na prawidłową ocenę realizowanego zadania oraz informowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wynikach przeprowadzonych kontroli.
 7. Weryfikowanie list obecności uczestników z meldunkami składanymi przez poszczególne podmioty realizujące zadanie publiczne w celu weryfikacji naliczenia kwoty dotacji na poszczególne miesiące.
 8. Niedopuszczanie do nieprzewodzenia zajęć (zamknięcia ŚDS), z wyłączeniem okresu ferii letnich i zimowych, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ŚDS.
 9. Dokonanie zwrotu w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie **48 409,32 zł**, wydatkowanej na pokrycie kosztów usług medycznych (psychiatrycznych), kosztów poniesionych w 2016 roku i 2017 r. ze środków dotacji otrzymanych odpowiednio w 2017 i 2018 roku, zakupu węgla kamiennego (ekogroszku), zakupu paliwa do samochodów, które nie były wynajmowane przez ŚDS w Wesołowie oraz kosztów usługi wykonania badań technicznych do wynajmowanego pojazdu, na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1

ustawy o finansach publicznych. Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

10. Dokonanie zwrotu w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności pobrania dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie **23 851,25 zł**, wydatkowanej na wypłatę wynagrodzenia dla Dyrektora ŚDS w Wesołowie i psychologa zatrudnionego w ŚDS oraz podwójną zapłatę faktury za zakup węgla kamiennego (ekogroszku), na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w ww. terminie, na podstawie przepisów art. 169 ust. 6 ustawy o finansach publicznych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie zwrotu ww. kwot.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/